

پرنیان اندیشه

الجموعه آثار ادبی دانش آموزان پژوهش سرای قلم چی
آموزش و پرورش ناحیه ۲ اراک

مقدم آورده

حسین کالی جو

مشاوره و راهنمایی

حسین ملکی

سرشناسه	: کمالی جو، حسن، ۱۳۵۹ -، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	: پرنیان اندیشه : (مجموعه آثار ادبی دانش آموزان پژوهشسرای قلمچی آموزش و پرورش ناحیه ۲ اراک) / گردآورنده حسن کمالی جو.
مشخصات نشر	: اراک: نگار کمال، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۹۳ ص.
شابک	: ۸۰۰۰۰ ریال : 978-600-97289-4-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شاگردان -- ایران -- فعالیت های فوق برنامه
موضوع	: Student activities -- Iran
رده بندی کتبه	: ۱۳۹۶ ۴ پ ۸ ک / LB۳۶۰۷
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۸۹۰۹۵۵
شماره کتابشناس ملی	: ۴۹۵۲۳۰۰

www.ketab.ir

پرنیان اندیشه

(مجموعه آثار ادبی دانش آموزان پژوهش سرای قلم چی
آموزش و پرورش ناحیه ۲ اراک)

گردآورنده
حسن کمالی جو

ویراستار: مرتضی توانا
طراحی جلد: فاشید خالقی
صفحه آرایی: حمدرضا علیپور

ناشر: نگار کمال
شمارگان: ۵۰ نسخه
چاپ خانه: کتیب راک

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۶
شابک: ۷-۴-۹۷۲۸۹-۶۰۰-۹۷۸

negarekamal@chmail.ir
www.negarekamal.rozblog.com

فهرست

۸	سخن مدیر پژوهش
۹	مهارت خواندن
۹	مهارت نوشتن
۱۰	توسعه نگرش ها
۱۰	کنجکاوی
۱۰	استقلال
۱۰	همکاری
۱۳	مقدمه
۱۶	مشکل های عمده پژوهش دانش آموزان در مدارس
۱۷	دلایل استقبال نکردن دانش آموزان از طرح های پژوهشی در مدارس
۱۷	راه حل های سازنده برای تحقق امر پژوهش در مدارس
۱۹	فصل اول: آثار ادبی دانش آموزان
۲۱	بخش اول: نظم
۲۲	احمد رضا رباط میلی
۲۷	سجاد روحی
۳۸	رضا سعادت شجاع
۴۶	سینا هاشمی

۵۱.....	بخش دوم: نشر
۵۲.....	شکیبا رضایی
۵۹.....	زهرا صحرایی
۶۱.....	پارمیدا محسنی زاده
۶۳.....	پرنیان سادات حسینی
۶۷.....	مریم قابضی
۷۱.....	فاطمه بنی اسدی
۷۳.....	زهرا، نوودآبادی
۷۶.....	مینا اسفندیاری
۷۸.....	آی گل عارفی
۸۴.....	فرشته صادقی
۸۷.....	فصل دوم: شیوه نامه پژوهش
۸۷.....	برخی از مهم ترین مراحل انجام پژوهش علمی
۸۷.....	۱. انتخاب موضوع خوب و متناسب با رشته تحصیلی
۸۷.....	۲. تهیه جلد
۸۷.....	۳. عنوان تحقیق
۸۸.....	۴. نام خدا
۸۸.....	۵. موضوع مقاله یا تحقیق در یک صفحه
۸۸.....	۶. تقدیم به پدر، مادر، ائمه معصومین، شهدا، اساتید و سایر معلم و
۸۸.....	۷. تشکر و قدردانی از همه کسانی که در اجرای آن به شما کمک کردند
۸۸.....	۸. پیش گفتار
۸۸.....	۹. چکیده تحقیق
۸۹.....	۱۰. فهرست مطالب
۸۹.....	۱۱. عناصر (اجزای) متن؛ شامل:
۸۹.....	فصل اول
۸۹.....	الف) مقدمه

ب) هدف و انگیزه تحقیق	۸۹
پ) اهمیت و ضرورت تحقیق (یک صفحه)	۸۹
ت) اهداف کلی تحقیق	۸۹
ث) تعاریف واژه‌های کلیدی	۸۹
۱۲. فصل دوم	۹۰
پیشینه یا ادبیات تحقیق	۹۰
۱۳. فصل سوم	۹۰
روش اجرای تحقیق؛ شامل:	۹۰
۱۴. فصل چهارم	۹۰
تجزیه و تحلیل آماری	۹۰
(یافته‌های آماری)	۹۰
۱۵- فصل پنجم	۹۰
پیش‌نهادهای	۹۰
در قالب موضوع، اظهار نظر، بیان محدودیت‌ها، مشکل‌ها و راه‌حل‌ها	۹۰
۱۶- خلاصه مراحل انجام کار و نتیجه‌گیری	۹۱
۱۷- فهرست منابع	۹۱
۱۸. ضمائم	۹۱
نمونه برگ رویه	۹۲
نمونه فیش یادداشت برداری از کتاب	۹۳

سخن مدیر پژوهش سرا

در راستای اجرای بند ۵-۱۸ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، برای تبلیغ، ترویج و تعمیق روح پژوهش و نوآوری در بین دانش‌آموزان و هنرجویان، رشد کمی و کیفی طرح‌ها و ارجاع به آن دست‌آوردهای علمی، پژوهشی و فنی و آثار خلاقانه دانش‌آموزان و هنرجویان، هر ساله بخش دانش‌آموزی جشنواره جوان خوارزمی، ویژه دانش‌آموزان و هنرجویان دوره دوم متوسطه را وزارت آموزش و پرورش با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اجرا می‌کند.

این طرح که یکی از طرح‌های مهم و گسترده آموزشی-پژوهشی در سطح کشور است، سبب می‌شود خلاقیت و نوآوری دانش‌آموزان به ظاهر رسیده و فرصت به‌روز پیدا کند. در این طرح دانش‌آموزان فعال و خلاق به پژوهش‌های معرفتی و راه‌نمایی می‌شوند تا در کنار اساتید فن به کسب تجربه پرداخته، نسبت به رفع مشکل‌ها و تکمیل طرح‌های پژوهشی خود اقدام کنند؛ اما در این مسیر مشاغل‌های فراوانی دارند که دست‌رسی به اهداف را مشکل ساخته است.

نخست آن‌که پژوهشگران و دانش‌آموزان، پژوهش را درست معنا نمی‌کنند و آن را همان پژوهش بزرگ سالان می‌بینند که دانش‌آموز، نه دانش و نه توان آن را دارد و نه برای انجامش امکانات لازم در اختیارش قرار می‌گیرد. نباید از دانش‌آموزان انتظار داشت مثل دانشمندان دنبال پرسشی بروند که تا حالا پاسخی به آن داده نشده است.

گروه پژوهش، دانش آموزی را تمرینی می دانند برای این که کودکان، تفکر پژوهشی پیدا کنند و جست و جوی و مراحل درست پژوهش را از ساختن فرضیه و انتخاب یک پرسش مناسب تا جست و جوی منابع اولیه و جست و جوی بعدی در منابع مکتوب تا جست و جوی میدانی، یادداشت کردن و تهیه مستندات، هم چون فیلم و ضبط صدا و مصاحبه و به کارگیری ابزار و شیوه های مختلف را یاد بگیرند. پژوهش دانش آموزی کمک می کند تا فراگیرنده در ۷ محور زیر مهارت هایی را به دست آورد:

مهارت های شهاده مانند: صحبت کردن (برای توضیح درباره پژوهش و یا ارائه اطلاعات در پایان ترم)، هم کلاسی ها و دیگران، گوش دادن به سخنان افرادی که می توانند درباره پژوهش اطلاعاتی را در اختیار او قرار دهند و ...

مهارت خواندن

انجام بسیاری از پژوهش ها، مستلزم رجوع به کتاب ها و منابع آموزشی گوناگون، اعم از روزنامه ها، مجله، دایرة المعارف ها و فرهنگ ها، سایت های اینترنتی و ... است. اگر دانش آموز به مهارت درست خواندن دست یابد و آن را در کار پژوهش خود به کار گیرد، می توانیم از موفقیت او در پژوهش و حتی درست درس خواندن مطمئن شویم.

مهارت نوشتن

بسیاری از معلمان نگارش و فارسی، مدافعان جدی پژوهش دانش آموزی در مدارس هستند. آن ها می گویند بچه هایی که مجبورند گزارش های پژوهشی بنویسند، به طور برجسته ای در درس نگارش خود رشد می کنند. این افراد، به سرعت موفق می شوند اطلاعات در دست رس خود را پردازش و به نوشته ای قابل قبول تبدیل کنند.

توسعه نگرش‌ها

از آن‌جا که در هر پژوهشی با ابعاد گوناگون مسأله، باید‌ها و نبایدها، شدنی‌ها و نشدنی‌ها، برجستگی‌ها و کاستی‌ها روبه‌رو می‌شویم، لاجرم نگرش‌هایمان نیز توسعه می‌یابد. بدیهی است یک کودک و نوجوان پژوهشگر، از این در معرض بودن‌های متفاوت، تأثیر بیش‌تری در توسعه نگرش‌ها می‌پذیرد.

کنجکاوی

تحقیق، مستلزم تیر شدن و کنجکاوی است و پرورش این مهارت، جزو اجتناب‌ناپذیرترین بخش‌های جانبی هر پژوهشی است.

استقلال

تفاوت پژوهش با تکالیف معمولی نه در ماهیت است در آن است که معمولاً پدران و مادران و سایر افراد خانواده، به‌راحتی تکالیف معمول، نمی‌توانند به دانش‌آموز کمک کنند؛ به همین دلیل او مجبور است مستقل کار کند و برداشته‌ها و توانمندی‌ها و در نتیجه پرورش مهارت استقلال خود تأکید وارد.

همکاری

در پژوهش‌هایی که دانش‌آموزان به شکل گروهی انجام می‌دهند، به‌طور گسترده‌ای شاهد توسعه همکاری میان فراگیرندگان هستیم. علاوه بر پژوهش‌های گروهی، وقتی دانش‌آموزی برای انجام پژوهش خود پرسش‌نامه ساده‌ای طرح می‌کند

و در نظر دارد هم‌کلاسی‌هایش به پرسش‌نامه او پاسخ دهند تا در تحلیل‌ها و نتیجه‌گیری‌هایش از آن‌ها استفاده کند، اهمیت مهارت همکاری برایش مسجل می‌شود و بدین ترتیب درمی‌یابد که تا کمک و همکاری نکند، از یاری و همکاری دیگران برخوردار نخواهد شد.

برای رسیدن به چنین اهدافی معلمان باید فرصتی فراهم کنند تا تمامی پژوهش‌هایی که دانش‌آموزان انجام می‌دهند، به نحو مقتضی به هم‌کلاسی‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌های آن‌ها و حتی در صورت لزوم به دانش‌آموزان منتخب شهر و منطقه (در جشنواره‌های منطقه‌ای ارائه شوند. اگر ارائه پژوهش با ارزش‌گذاری و اختصاص امتیاز مناسب به دانش‌آموزان توان شود، می‌تواند اثر انگیزشی خوبی به همراه داشته باشد. در این خصوص، حتی می‌توان در سطح مدرسه، نمایشگاهی از پژوهش‌های دانش‌آموزان را دایر و هرچند یک‌بار، برنامه‌ای شاد، متنوع و جذابی را برگزار کرد؛ هم‌چنین می‌توان از طریق معلمان به دانش‌آموزان یادآور شد که هنگام ارائه تحقیق خود، علاوه بر این‌که واژگان متناسب با سطح خود را به کار می‌گیرند، از به کار بردن واژه‌های نامأنوس و غریب خودداری ورزند و از ادراکات کمک آموزشی (هم‌چون پاورپوینت، ویدئو، اورهد و اوپک) نیز هنگام ارائه تحقیق استفاده کنند. حضور معلم یا مربی راه‌نمای دانش‌آموز پژوهشگر (در مواقعی که فرد دیگری سهم‌مند مربی پرورشی، مربی ورزش، معلم آزمایشگاه یا کتاب‌دار، راه‌نمای انجام پژوهش او هستند) در هنگام ارائه تحقیق، علاوه بر آن‌که حمایت غیرمستقیم از پژوهشگر است، در تصحیح فرایند ارائه نتایج پژوهش، جهت‌دهی به اطلاعات و مفاهیم و نکته‌هایی که معلم می‌خواهد دانش‌آموزان در جریان آن قرار گیرند، مؤثر است. در نهایت این‌که اگر پس از پایان کار، معلم و در صورت لزوم در حضور پدر، مادر، پدر بزرگ، مادر بزرگ و سایر اعضای خانواده دانش‌آموز و نیز هم‌کلاسی‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌ها از دانش‌آموزان پژوهش‌گر تجلیل و تشکر به عمل آید، بسیار اثربخش است.

با آرزوی موفقیت تمامی دانش‌آموزان و سربلندی میهن اسلامی مان، ایران عزیز!